

BİREYSEL EMEKLİLİK SİSTEMİ

ÇALIŞANLARIN OTOMATİK OLARAK BİR EMEKLİLİK PLANINA DAHİL EDİLMESİ

Şubat/2017

Semra KURTÇA
Daire Başkanı

Mustafa Barış KANTARCI
Şube Müdürü V.

OTOMATİK KATILIM SİSTEMİ

MEVZUATI

MEVZUAT ADI	NO	KABUL TARİHİ	YAYIN TARİHİ	RESMİ GAZETE NO	YÜRÜRLÜK TARİHİ
Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	6740	10.8.2016	25.8.2016	29812	1.1.2017
Bireysel Emeklilik Sistemine Otomatik Katılım Genelge	2016/26		26.11.2016	29900	26.11.2016
Otomatik Katılım Sistemi Kapsamında Yetkilendirilecek Olan Emeklilik Şirketlerine İlişkin Sektör Duyurusu (2016/31)	2016/31		15.12.2016		
Bireysel Emeklilik Sistemi, Otomatik Katılım Uygulama Esasları Hakkında Sektör Duyurusu	2016/30		15.12.2016		
Bireysel Emeklilik Sisteminde Devlet Katkısı Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik			17.12.2016	29921	1.1.2017
Bireysel Emeklilik Sistemi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik			17.12.2016	29921	1.1.2017
Otomatik Katılım Sistemine İlişkin Basın Açıklaması	2016/192		21.12.2016		
Otomatik Katılım Sisteminde Cayma Hakkının Kullanılmasına İlişkin Basın Açıklaması	2016/196		28.12.2016		
Bireysel Emeklilik Sistemi Hakkında Genelge	2016/39		2.1.2017		1.1.2017
Çalışanların İşverenleri Aracılığıyla Otomatik Olarak Emeklilik Planına Dahil Edilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik			2.1.2017	29936	2.1.2017
Otomatik Katılım Sisteminde Emeklilik Şirketi Seçimine İlişkin Basın Açıklaması	2017/08		12.1.2017		

OTOMATİK KATILIM SİSTEMİ NEDİR?

45 yaş altındaki kamu ve özel sektör çalışanlarının, işverenleri aracılığıyla bireysel emeklilik sistemine otomatik olarak dahil edildiği, istediklerinde belirli şartlar ile sistemden çıkma imkanı verilen bir uygulamadır.

OTOMATİK KATILIM SİSTEMİNİN AMACI NEDİR?

Otomatik katılım sistemi ile çalışanların hayat standartlarını emeklilik döneminde de koruyabilmeleri ve ülke genelinde birikim ve tasarruf alışkanlığının teşvik edilmesi amaçlanmaktadır.

OTOMATİK KATILIM UYGULAMASI KİMLERİ KAPSIYOR?

- Türk Vatandaşı veya 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 28 inci maddesi kapsamında bulunan,
- 45 yaşını doldurmamış,
- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentlerine göre istihdam edilenler dahil edilmiştir.

OTOMATİK KATILIM SİSTEMİ NE ZAMAN BAŞLAYACAK?

5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentlerine göre, 5018 sayılı Kanununun eki (I), (II), (III) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinde mevcut çalışanlar 1/4/2017 tarihinden itibaren ilgili emeklilik planına dahil edilir.

1946

ÇALIŞANLAR BİREYSEL EMEKLİLİK ŞİRKETİNİ SEÇEBİLİRLER Mİ, SİSTEME GİRİŞ İŞLEMİNİ KENDİLERİ Mİ GERÇEKLEŞTİRECEKLERDİR?

Çalışanın işvereni, hangi emeklilik şirketi ile, hangi plan dahilinde anlaşmış ise çalışan da bu emeklilik şirketinin bu planına dahil olacak olup, **sisteme giriş işlemleri işyerleri tarafından** gerçekleştirilecektir.

KATKI PAYI KESİNTİLERİ VE ÖDEMELERİ NASIL GERÇEKLEŞTİRİLECEK?

Katkı payları çalışanın maaşından kesilecek ve işveren tarafından çalışanın maaşının ödenmesini takip eden ilk iş günü bireysel emeklilik şirketine aktarılacaktır.

KATKI PAYI KESİNTİLERİ YAPILACAK MAAŞ BİLGİ SİSTEMLERİ.

KAMU HARCAMA VE MUHASEBE BİLİŞİM SİSTEMİ (KBS)

- Memurlar
- Akademik Personel

ANKARA ÜNİVERSİTESİ MAAŞ BİLGİ SİSTEMİ

- İşçiler
- 657 SK 4/B Sözleşmeli Personel
- 657 SK 4/C Geçici Personel

NOT : 6740 Sayılı Kanun Gereğince Yabancı Uyruklu Sözleşmeli Personel
Kapsama Dahil Değildir.

MİNİMUM KATKI PAYI (AYLIK ÖDEME TUTARI) NE KADARDIR?

Minimum katkı payı, çalışanın 5510 sayılı Kanunun 80 inci maddesi çerçevesinde belirlenen prime esas kazancının (PEK toplamının) yüzde üçüne karşılık gelen tutardır.

Hesaplanan katkı payı tutarının virgülden sonraki kısmı (kuruş tutarı) dikkate alınmaz.

PRİME ESAS KAZANÇ NASIL HESAPLANIR

01.10.2008 öncesi: Gösterge Aylığı+ Taban Aylık + Ek Gösterge + Kıdem Aylığı + (En Yüksek Devlet Memuru Aylığı x Emekli Keseneği Oranı)

01.10.2008 sonrası :Gösterge Aylığı + Taban aylık + Kıdem Aylık + Ek gösterge Aylığı + Makam Tazminatı +Görev Tazminatı + Temsil Tazminatı + Özel Hizmet Tazminatı + Üniversite Ödeneği

Örnek Kesinti Tutarları:

¼ Der. 6400 Ek Göst. Profesör	: 122,00-TL
¼ Der. 5300 Ek Göst. Profesör	: 111,00-TL
¼ Der. 4800 Ek Göst. Doçent	: 109,00-TL
¾ Der. 4800 Ek Göst. Yrd.Doç.	: 98,00-TL
¼ Der. 2200 Ek Gösterge Şef	: 80,00-TL

ÖDENECEK KATKI PAYINDA DEĞİŞİKLİK YAPILABİLİR Mİ?

Evet, çalışan kesinti oranını işverene bildirerek artırabilir veya varsa artırmış olduğu tutarı yine Kanunda belirtilen kesinti oranından az olmamak kaydıyla düşürebilir.

Ödemeler için matbu bir tutar belirlenemez, katkı payları oransal olarak hesaplanır.

İŞVEREN DE ÇALIŞAN ADINA KATKI PAYI ÖDEYECEK Mİ?

Hayır. İşveren, çalışanları adına herhangi bir ek katkı payı ödemesi gerçekleştirmeyecektir.

Ayrıca işveren çalışana fayda sunmak amacıyla, otomatik katılım sistemi kapsamında ödenecek katkı paylarını çalışanın ücretinden kesmek yerine kendisi ödeyemez.

MEVCUTTA BİREYSEL EMEKLİLİK SÖZLEŞMESİ OLAN KATILIMCILAR DA AYRICA OTOMATİK KATILIM SİSTEMİNE DAHİL OLACAK MI?

Evet, kişinin bireysel emeklilik sözleşmesi olsa da,
45 yaş altındaki kamu ve özel sektör çalışanları
yeni sisteme dahil olacaklar, mevcut sözleşmeler
Otomatik Katılım Sistemi'ne **aktarılamayacaktır.**

OTOMATİK KATILIM SİSTEMİNİN AVANTAJLARI NELERDİR?

- Giriş aidatı alınmaması,
- *Sistemden ayrılma durumunda herhangi bir ertelenmiş aidat ya da ücret ödemesi alınmaması,*
- Girişte 1.000 TL ilave Devlet Katkısı,
- Çalışanlara sunulan tüm fonlar için azami yıllık fon işletim gider kesintisi oranı % 0,85 olarak uygulanır.

OTOMATİK KATILIM SİSTEMİNİN AVANTAJLARI NELERDİR?

- Çalışanların emeklilik hesabındaki birikimleri üzerinden Fon İşletim Gider Kesintisi (FİGK) dışında bir kesinti yapılmaz.
- Çalışanın emeklilik hakkını kullanması ve birikimini yıllık gelir sigortası şeklinde alması durumunda, birikimin %5'i karşılığı ek Devlet Katkısı,
- Aylık katkı payı üzerinden %25 Devlet Katkısı,
- Çalışanın cayma ve ara verme imkanı bulunması.

OTOMATİK KATILIM KAPSAMINDA SUNULACAK DEVLET KATKILARINA HAK EDİŞ SÜRELERİ :

Sistemde tamamlanan yıl sayısı	Devlet katkısı hak ediş oranı
0-3	%0
3-6	%15
6-10	%35
10-Emeklilik Öncesi	%60
Emeklilik Dönemi	%100

Not : Bireysel emeklilik sisteminden emeklilik hakkı kazananlar ile bu sistemden vefat veya malûliyet nedeniyle ayrılanlar Devlet katkısı hesabındaki tutarın tamamına hak kazanır.

ÇALIŞANIN OTOMATİK KATILIMA GİRMEK İSTEMEME, VEYA CAYMA HAKKI VAR MI?

Sisteme giriş zorunludur.

Çalışana ait ilk katkı payının emeklilik şirketine intikal ettiği tarihi takip eden işgünü çalışana konu ile ilgili bildirim yapılır ve çalışan, bu bildirimi müteakip iki ay içinde cayma hakkını kullanabilir, öncesinde kullanamaz.

Çalışan ilk 2 ay olan cayma süresinde ve sonrasındaki herhangi bir anda sistemden ayırılma hakkını kullanabilir.

CAYMA SÜRESİ İÇİNDE KATKI PAYINDA DEĞER KAYBI VAR MIDIR, KATKI PAYI NE ZAMAN İADE EDİLİR?

Cayma süresi içinde, katkı paylarının değer kaybetmeme garantisi vardır.

Çalışanların cayma hakkını kullanması halinde ödenen katkı paylarının toplam tutarı, getirileri ile birlikte 10 iş günü içinde kendisine ödenecektir.

ÇALIŞAN CAYDIKTAN/AYRILDIKTAN SONRA İSTEDİĞİ ZAMAN TEKRAR SİSTEME GİREBİLİR Mİ?

Cayma/ayrılma işlemi gerçekleştirilen bir çalışanın, kendi talebi doğrultusunda, tekrar sisteme dâhil edilmesi mümkün değildir.

Ancak, aynı işyerinde çalışıyor olması ve kırk beş yaşını doldurmamış olması şartı ile çalışan iki yılda bir tekrar otomatik olarak sisteme dahil edilir.

SİSTEMDEN ÇIKIP TEKRAR GİRİŞ YAPAN BİR ÇALIŞAN, SUNULAN AVANTAJLARDAN AYNI ŞEKİLDE YARARLANABİLİR Mİ?

- Sistemden çıkıp tekrar giriş yapan bir çalışan, %25'lik devlet katkısından tekrar faydalanabilir ancak önceki hak edişe ilişkin süre kazanımlarını kaybedeceğinden hakediş süresi yeniden başlar.
- Sistemden emekli olması durumunda, %5'lik ilave devlet katkısından faydalanması mümkündür.

SİSTEMDEN ÇIKIP TEKRAR GİRİŞ YAPAN BİR ÇALIŞAN, SUNULAN AVANTAJLARDAN AYNI ŞEKİLDE YARARLANABİLİR Mİ?

- 1.000 TL başlangıç devlet katkısı, sisteme girişte bir defaya mahsus olmak üzere verildiğinden, söz konusu katkıdan tekrar faydalanamaz.
- Çalışanın daha önce sistemde geçirdiği süreler emekliliğe esas süresine sayılmaz.

ÇALIŞANIN OTOMATİK KATILIMA ARA VERME HAKKI VAR MI?

Çalışan katkı payı ödemeye ara vermeyi talep edebilir. Bu talep azami 3 aylık süre için yapılabilir. Bu sürenin bitiminden önce veya bitimini müteakip tekrar ara verme talebinde bulunulması mümkündür.

ÇALIŞAN ÖDEDİĞİ KATKI PAYLARININ TAKİBİNİ NASIL YAPACAKTIR?

Çalışan ödemiş olduğu katkı paylarını ve hesabına ait diğer bilgileri, şirketin internet sitesinden takip edebilir. Ayrıca, şirket tarafından 3 ayda bir gönderilecek “çalışanları bilgilendirme notu” ile çalışanlara ödedikleri katkı payı ile ilgili bilgilendirme yapılacaktır.

OTOMATİK KATILIM KAPSAMINDAKİ SÖZLEŞMELER İÇİN DEVLET KATKISI ÜST SINIRI BES SÖZLEŞMELERİNİN DEVLET KATKISI LİMİTİNDEN AYRI MI HESAPLANACAKTIR?

Evet. Otomatik katılım kapsamındaki sözleşmeler için Devlet katkısı üst sınırı BES sözleşmelerinin devlet katkısı limitinden ayrı hesaplanacaktır.

Örneğin, 2017 yılı için otomatik katılım kapsamı dışındaki sözleşmesi için azami **5.332,50-TL** devlet katkısı hesaplanırken, otomatik katılım kapsamındaki sözleşmesi için ayrıca 5.332,50-TL devlet katkısı hesap edilir.

(2017 yılı devlet katkısı üst sınır: $1.777,50 \times 12\%25 = 5.332,50$.-TL)

ÇALIŞAN İŞ YERİ DEĞİŞTİRDİĞİNDE NASIL BİR YÖNTEM İZLENECEKTİR?

- Çalışan işyerinden ayrıldığında işten ayrılma bildirimi çalışan tarafından yazılı veya güvenli elektronik iletişim araçları ile işyeri değişikliğini izleyen ayın sonuna kadar şirkete iletilir.
- Çalışanın birikimi ve sistemde kazandığı emekliliğe esas süresi yeni işyerindeki emeklilik planına aktarılır.

ÇALIŞMA İLİŞKİSİ SONA EREN KİŞİ ÖDEMEYE DIŞARIDAN DEVAM EDEBİLİR Mİ?

Kişinin çalışma ilişkisinin sona ermesi halinde,
en az ilgili takvim yılının ilk altı ayında uygulanacak aylık
asgari brüt ücretin %3'ü oranında katkı payı ödeyerek
sistemde kalmaya devam etmesi mümkündür.

ÜCRETSİZ İZİNE AYRILAN ÇALIŞANIN KATKI PAYI HESABI NASIL YAPILACAKTIR?

SGK matrahının oluşmadığı veya çalışanın ücret
almadığı dönem için katkı payı ödemesi yapılmaz ve
şirkete bu yönde bilgi verilir.

OTOMATİK KATILIMDA EMEKLİLİK ŞARTLARI NASIL OLACAK?

Sistemde en az

10 yıl bulunan ve

56 yaşını tamamlayan

çalışanlar emeklilik hakkı kazanır.

EMEKLİLİK DURUMUNDA ÇALIŞANLAR BİRİKİMİNİ NASIL ALIR?

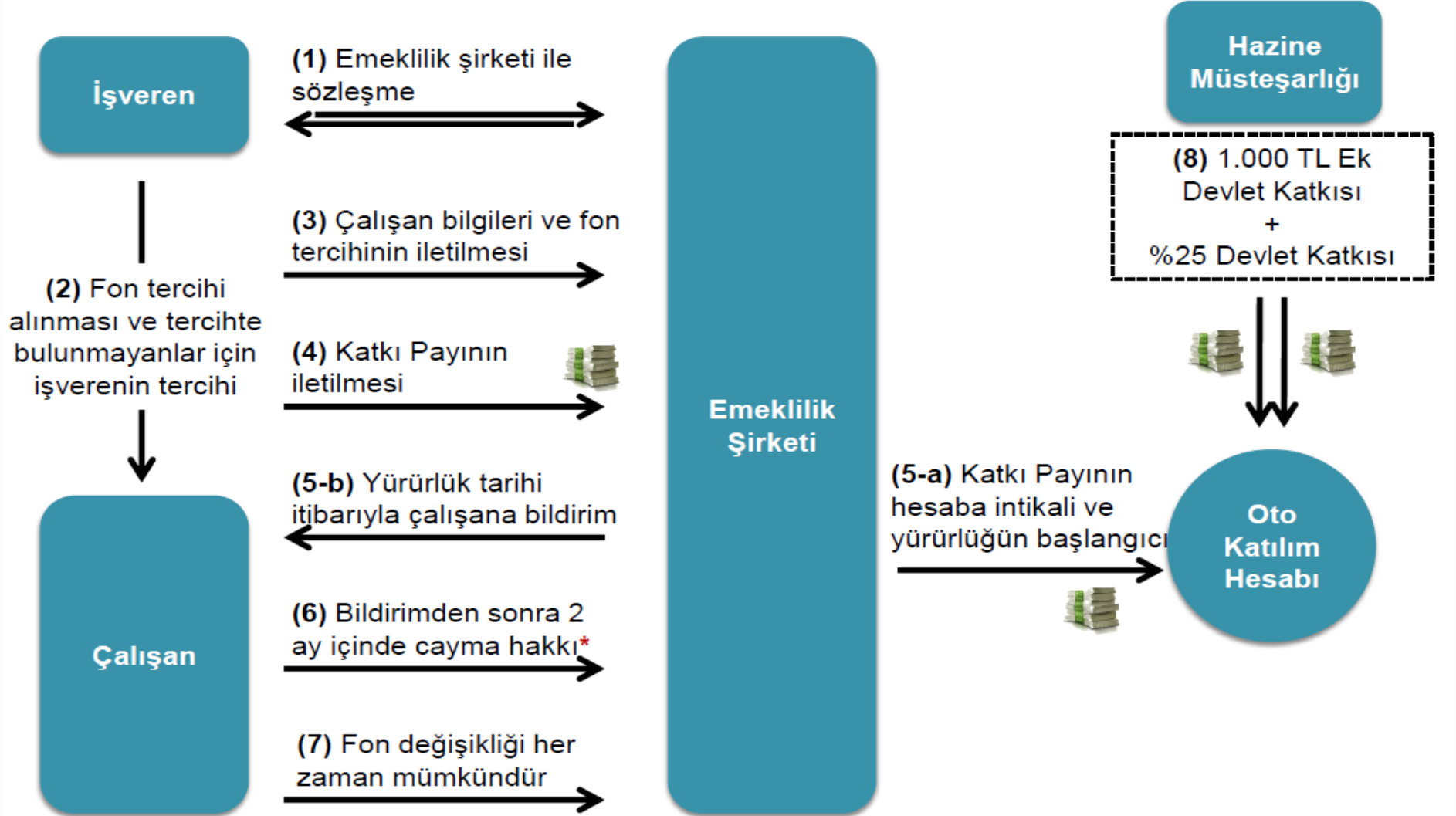
1-Toplu Para

2-Programlanmış Geri Ödeme: Kendi belirleyeceği tutarda emekli maaşı şeklinde alır ve parasının tamamı sonlanıncaya kadar devam eder.

3-Yıllık Gelir Sigortası: Ömür boyu emekli maaşı şeklinde alır.

- Bu tercihi kullanan çalışanın ek olarak verilen birikiminin %5 kadar daha devlet katkısı teşvikinden faydalanabilir.

Çalışanın Sisteme Girişi ve Genel İş Akışı

* Çalışan ilk 2 ay olan cayma süresinde ve sonrasındaki herhangi bir anda sistemden ayrılma hakkını kullanabilir. Cayma süresi içinde, katkı paylarının değer kaybetmeme garantisi vardır.

İŞVERENİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ ⁽¹⁾:

1-) Emeklilik şirketinin (şirket) seçimi :

Her işveren çalışanları adına bir emeklilik şirketi ile sözleşme yapmakla yükümlüdür.

İşveren, şirket seçiminde hizmet kalitesini ve çalışana sağlanan avantajları dikkate alır.

İşveren iki yıl süresince emeklilik şirketini değiştiremez. İzleyen dönemde ise emeklilik şirketini yeniden değiştirebilmesi için ilgili şirkette en az bir yıl kalması gerekir.

İŞVERENİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ ⁽²⁾:

2-) Fon Seçimi:

Sisteme giriş esnasında çalışandan faizli/faizsiz fon tercihini almakla ve tercihte bulunmayan çalışanlar için fon tercihinde bulunmakla yükümlüdür.

İŞVERENİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ ⁽³⁾:

3-) Katkı payının ödenmesi :

Katkı payını, çalışanın ücretinden kesip zamanında emeklilik şirketine aktarmakla yükümlüdür.

İŞVERENE YAPTIRIMLAR:

- Çalışandan yapılan kesintinin Otomatik Katılım hesabına geç yatırılması sonucu oluşan gelir kaybından işveren sorumludur.
- Bu yükümlülüğün geciktirilmesi durumunda, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca ihlal başına 100 TL idari para cezası uygulanacaktır.

OTOMATİK KATILIM KAPSAMINDA İŞVERENE ve ÇALIŞANA EK FAYDA YA DA PROMOSYON UYGULAMASI YAPILABİLİR Mİ?

Emeklilik Şirketi tarafından çalışana ek fayda
uygulaması yapılabilir, ancak işverene ek fayda ya
da promosyon uygulaması yapılamaz.

OTOMATİK KATILIM İLE İLGİLİ DİĞER KONULAR

- Muhtemel Birikimler analizleri Emeklilik Gözetim Merkezinin <http://www.emeklilik.egm.org.tr> internet sitesinden yapılabilmektedir
- Çalışanın maaşı üzerinde (maaşın %25'i düzeyinde) haciz/nafaka varsa, matrahı etkilemediği sürece katkı payı tutarı değişmez

OTOMATİK KATILIM İLE İLGİLİ DİĞER KONULAR

- İşverenin aynı çalışan için ilgili dönem içinde birden fazla tarihte ücret ödemesi yapması halinde (İkramiye, maaş farkı vb.) söz konusu tutara denk gelen katkı payı tutarı, ilgili ödeme tarihinde veya en geç müteakip ücret ödeme gününü takip eden iş gününe kadar şirkete iletilir.

OTOMATİK KATILIM İLE İLGİLİ DİĞER KONULAR

- Ücretin peşin ödendiği kısmi çalışma durumunda, çalışılmayan döneme ilişkin katkı payı ödemesi için kısmi iade yapılmaz. Bununla birlikte, çalışanın talebi olması halinde ilgili döneme ait katkı payı tutarının tamamı 5 işgünü içinde çalışana iade edilebilir.

OTOMATİK KATILIM İLE İLGİLİ DİĞER KONULAR

- Engellilerin sisteme katılması noktasında herhangi bir farklı ve özel hüküm bulunmamaktadır.
- Otomatik katılım kapsamında elde edilen emeklilik ve devlet katkısına esas süreler, diğer BES sözleşmeleri kapsamında elde edilen emeklilik ve devlet katkısına esas süreler ile birleştirilemez.

TEŞEKKÜRLER...

Mustafa Barış KANTARCI
Ankara Üniversitesi Rektörlüğü
Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı
Telefon :212 60 40-2070
E-Posta : kantarci@ankara.edu.tr